

Ivan ŠABALJA

Dubašljanski kolejani 2014./2015.

Bilješke i sjećanja

Ivan ŠABALJA
Udruga Dubašljanski kolejani
Porat 25, Malinska

UDK 784.68:398.332.41/42(497.5 Malinska)"2014/15"
Građa

Uvod

Narodni su običaji dio nematerijalne baštine te ih se mora smatrati dijelom kulture određenog naroda, točnije kulture regije ili nekoga kraja. Dubašljanski kolejani 2014./2015. godine bili su zapravo dio specifične naslijeđene kulturne baštine kojom stanovnici Dubašnice dokazuju da su baštinici duge tradicije okupljanja, druženja, veselja i duhovnog blagostanja koje su naslijedili od svojih roditelja, djedova i pradjedova. Ta se stoljetna tradicija okupljanja oduvijek manifestirala u razdoblju od Stipanje do početka mesopusnih veselja. Kolejani se u Dubašnici organiziraju rijetko, u razmaku od deset, a ponekad i više godina. Možemo pretpostavljati da je poticaj za organizaciju ovakvih pučkih svečanosti bila dobra ljetina, dulji mir i nepostojanje ratnih sukoba, velikih epidemija ili nesreća u godini u kojoj se narod mogao i htio zabaviti te provediti.

Dubašljanski kolejani 2014./2015. su, možemo konstatirati, uspjeti, bili su odlično organizirani, a svi sudionici zaslužuju pohvale. Dubašljanke i Dubašljani dokazali su da se sami znaju odlično organizirati te da i bez politike i tutora mogu biti ujedinjeni, kao i da znaju prepoznati

Sjede slijeva nadesno: Ivan Đani Barbiš, Nikola Jurić, Milan Radić, Anton Bogović,
Robert Anton Kraljić, Anton Filipić, Franjo Hrzić, Ivica Bogović
Prvi red slijeva nadesno: Ivica Turčić, Andrija Kraljić, Ivan Šabalja, Tomislav Dujmović,
Danijel Šabalja, Željko Bajčić, Nediljko Vučetić, Krešimir Orešković, Marino Štefanić
Drugi red slijeva nadesno: Igor Hrzić, Pero Žgombić, Zdenko Cerović, Ivan Đani Petršorić,
Dragan Barjaktarić, Ivica Žgombić, Anton Cvelić, Franko Kraljić, Petar Turčić

svoju kulturnu baštinu koju su jako dobro oživjeli u novogodišnjim danima od 26. prosinca 2014. do 18. siječnja 2015. godine.

Cilj organizacije Dubašljanskih kolejana 2014./2015. bio je obnova dubašljanske tradicije – kulture. Na dnevnoj smo se razini dobro zabavili, ali zapravo su ovi Dubašljanski kolejani bili mnogo više od dnevne zabave i pukog *huhukanja*. Dubašljani su svim srcem i duhom obnovili djelić svoje kulture i tradicije, nematerijalne baštine. Dubašljanke i Dubašljani postali su svjesni važnosti svoje kulture. Nisu kulturnu baštinu prepustili zaboravu, nego su je osvijestili te dokazali - ako se izgubi vlastita kultura, počinje se i fizički nestajati.

Svjestan novih vremena, načina života i rezultata migracija, svjestan da se novi stanovnici Dubašnice moraju integrirati u lokalnu kulturu, Organizacijski odbor poslao je nedvosmislenu poruku novopridošlim Dubašljanima: integrirajte se, pomozite da zadržimo našu kulturu – starinu, a time ćete i vi steći svoju „novu“ kulturu, kojoj želite pripadati jer

ste odlučili živjeti s nama, a mi vas želimo prihvatiti. Dobro osmišljena poruka: „*Svaki Dubašjan je kolejan*“, *sačuvajmo našu starinu – kulturu – tradiciju – baštinu* bila je pogođena i vrlo prepoznatljiva u vrijeme pripreme Dubašljanskih kolejana 2014. / 2015. Organizatorima je to bila krilatica, a ponekad i poticaj da se izdrži.

Ideja o organizaciji Dubašljanskih kolejana 2014. / 2015. tinjala je dugo, a stvorena je na jednom putovanju dubašljanskog zbora, kada je skupina sedam aktivnih Dubašljana odlučila prionuti organizaciji Dubašljanskih kolejana. Ive Šabalja, Ivan Đani Barbiš, Zdenko Cerović, Deni Šabalja, Dragan Barjaktarić, Đani Ivan Petršorić i Ivica Žgombić odlučili su organizirati nove Dubašljanske kolejane, ali bez politike i raznih uplitanja sa strane, kako je to bilo prethodna dva puta, 1972. / 73. i 1988. / 89. godine, kada su politika i politikanstvo poremetili iskonske želje i motive organizacije Dubašljanskih kolejana.

Što su Dubašljanski kolejani?

Kolejani su narodni običaj, stoljetna tradicija i etno-kulturno nasljeđe stanovnika Dubašnice. Takav ili slični etno-događaji mogu se sresti na otoku Krku u Omišlju i Gabonjinu, zatim u Vinodolu, Grobinštini, djelomično u Istri s pretežito hrvatskim življem, djelomično u dalmatinskim ruralnim mjestima priobalja, zatim na dubrovačkom području te u nekim mjestima na dalmatinskim otocima.

U Dubašnici se riječ *kolejani* može označiti kao okupljanje i povezivanje ljudi u božićno-novogodišnjem razdoblju sa svrhom njihova povezivanja u „toplom duhu“ zajedništva i veselja. Zajedničko je to slavljenje božićnih dana koje se manifestira pjesmom i veseljem, a završava „velikim pirom“, tj. zajedničkim ručkom i plesom, uvijek uz osnovnu glazbu sopela. Sudionici su odjeveni u tradicionalnu nošnju, svi jednako – žene u narodnu nošnju, muškarci u „škuro odijelo“ s obavezanim crnim klobukom ili pak po staru – „brageše i košulja zi koreton i facolon“, a mladići isto kao i muškarci, ali bez klobuka. Koledvanje je posjet svim obiteljima u dubašljanskim selima (mjestima), kada se prikupljaju milodari (pokloni), pjesmom ili molitvom se zasluži jelo i piće (kobasice i vino) kako bi se onda zajednički pojelo i popilo u veselju i

pjesmi. Kolejani su u Dubašnici bili organizirani rijetko, otprilike svakih deset ili više godina – najpogodnija je bila ona godina u kojoj nije bilo rata, većih nesreća, većih epidemija (malaria, kolera itd.) ili kada je bolje rodila ljetina. Dakle, kada je društvena razina zadovoljstva bila visoka, narod se spontano veselio i okupljao.

Prema iskazima dr. sc. Tomislava Galovića (U susret Dubašljanskim kolejanima, *Krčki val* 24 (2014): str. 8.), Dubašljanski su kolejani prvi put organizirani 1882. godine. U 20. stoljeću Kolejani su održani šest puta:

- 1900./01.

Kralj: Ivan Milčetić – Marijan, Milčetići

Kraljica: Jure Bogović – Dorkin, Bogovići

- 1920./21.

Kralj: nema saznanja

Kraljica: nema saznanja

- 1930./31.

Kralj: Ivan Milovčić – Lucić, Oštrobradići

Kraljica: Anton Juštov – Bogović, Sv. Anton

- 1939./40.

Kralj: Tome Milovčić – Sučev, Bogovići

Kraljica: Tome Juranić, Ljutići

- 1972./73.

Kralj: Petar Bogović i Ivan Cvelić, Sv. Anton

Kraljica: Dinko Barbiš, Malinska

- 1988./89.

Kralj: Josip Sormilić, Kremenici

Kraljica: Anton Dujmović, Zidarići

Dubašljanski kolejani mogu se podijeliti u tri dijela:

a) prvi dio je *lovljenje Kralja i Kraljice* – to je uvijek 26. prosinca, tj. na blagdan Sv. Stjepana, kada se nakon javnog pokazivanja Kralja i Kraljice organizira ples na placi kod škole u Bogovićima (od 2014. godine u školskoj dvorani).

b) drugi dio je *koledvanje* – to je najvažniji i najopsežniji dio Kolejana, tj. složeni proces u kome obavezno sudjeluje Kraljica s pratnjom i pjevačima, uz prethodnu najavu svakoj obitelji gdje će se određenog dana pjevati ili moliti.

c) treći dio je *veliki pir* – događa se nakon koledvanja, na dan koji se prethodno odredi, a uvijek u nedjelju u odabranom prostoru (nekada je to bila veća kuća, obično Kraljeva, a od 1939. godine hotel, kada je pir bio organiziran u hotelu *Draga* obitelji Milčetić). Tada se spravlja jelo od koledvanih poklona, a potom slijede zajednički ples i zabava.

Kako su tekle pripreme za Dubašljanske kolejane 2014./2015.

Nakon dvadeset i šest godina kao da se u zraku osjećalo da se moraju dogoditi Kolejani, naboj i želja bili su nepobitni, no postavljalo se pitanje: tko će to pokrenuti? U prosincu 2013. skupina pjevača okupljena oko Iva Šabalje Guština pokrenula je inicijativu za organizacijom Kolejana. U siječnju 2014. Ivan Šabalja okupio je oko sebe sedam muškaraca te je osnovan Inicijativni odbor za organizaciju Dubašljanskih kolejana 2014./2015. Članovi tog odbora bili su Ive Šabalja, Ivan Đani Barbiš, Zdenko Cerović, Deni Šabalja, Dragan Barjaktarić, Đani Ivan Petršorić, Ivica Žgombić i Robert Anton Kraljić. U veljači 2014. pristupilo se procedurama organiziranja i osnivanja Udruge Dubašljanski kolejani 2014./2015., napisan je Statut, registrirana je udruga i odmah potom pristupilo se formiranju Organizacijskog odbora Dubašljanskih kolejana 2014./2015. Paralelno se radilo na više zadataka i ideja. Napisan je i pravilnik za organizaciju Dubašljanskih kolejana. Određeni su strogi principi i pravila po uzoru na ona stara, ali malo prilagođena novim vremenima i prilikama. Pod krilaticom *Bolje sami, nego slabo kumpanjani* redoviti sastanci Organizacijskog odbora održavani su od ožujka 2014. godine, obično srijedom u zgradi Općine Malinska – Dubašnica ili u konobi Bracera. Članovi Inicijativnog odbora predlagali su članove Organizacijskog za svako pojedino selo pa se razgovorom i sugestijama došlo do određene selekcije ljudi za koje je svatko u odboru mogao jamčiti da će dogovorenu zajedničku odluku ispoštovati i izvršiti na zadovoljstvo svih. Jedino je u takvom ozračju bilo moguće organizirati i do kraja privedi tako veličanstvenu predstavu – smotru nošnje, tanca i kanta naše Dubašnice. Prvi službeni i javni sastanak Organizacijskog odbora Dubašljanskih kolejana 2014./2015. održan je 8. ožujka 2014., a za njegove su

članove izabrani Ive Šabalja - predsjednik, Ivan Đani Barbiš - potpredsjednik, Nediljko Vučetić - tajnik, Zdenko Cerović - Radić/Malinska, Deni Šabalja - Malinska, Dragan Barjaktarić - Malinska, Željko Bajčić - Malinska, Nikola Jurić - Malinska, Milan Radić - Malinska, Franko Kraljić - Malinska, Franjo Hrzić - Malinska, Krešo Orešković - Bogović, Đani Pettršorić - Milčetić, Anton Bogović - Milčetić, Ivica Turčić - Zidarić, Petar Turčić - Turčić, Tomislav Dujmović - Porat, Ivica Bogović - Vantačić, Anton Filipić - Milovčić, Ivica Žgombić - Kremenić, Petar Žgombić - Žgombić, Marino Štefanić - Oštrobradić/Ljutić/Hrzić, Igor Hrzić - Barušić, Robert Anton Kraljić - Barušić, Andrija Kraljić - Sv. Ivan, Anton Cvelić - Sv. Anton, (zamjena od 1. listopada 2014.) Andrija Tavčar - Sv. Anton.

Kako bismo obilježili sretan i dobar početak, u Braceri smo pojili jednoga janjčića, iz uzgoja Ivica Žgombića, i svi zajedno platili, da ne bi ljudi mislili da nas je Ivica zi tin potkupil za mesto Kraljice. *E da je znal ča ga čeka!*, kružila je šala kasnije.

Formirani su timovi, definirani zadaci, napisani programi te određeni terminski planovi. Sve zadatke obavljale su komisije: Komisija za izradu nošnji, Komisija za ples i pjevanje, Komisija za gastronomiju, Komisija za izbor Kralja i Kraljice, Komisija za financije te Komisija za medije. Do 1. svibnja 2014. održano je osam sastanaka Organizacijskog odbora, a organizacijski ustroj Dubašljanskih koljana 2014./2015. bio je postavljen. Članovi užeg tima bili su već jako uvjereni u uspjeh, ali dio sumnjivaca i pesimista davao je negativan ton i širio sumnje, ali ustrajalo se i dalje. Predsjednik Ive Šabalja stalno je ponavljao: *Homo dalje – ča će nan to!* U medije je oduševljena poslana prva službena informacija o namjeri organizacije Dubašljanskih koljana 2014./2015. (*Naši zvoni, Novi list, Radio OK, HRT, Krčki val, Kvarnerski vez*). Odbornici prvi put, svaki u svom selu, idu od vrata do vrata i najavljuju puku da će ovoga leta šiguro bit Kolejani. Angažiran je Ivan Pavačić za stručnog savjetnika za pjevanje i obnovu „kantanja po staru“, angažirani su i stručnjaci - za etnografiju Damir Kremenić, a za folklorno vježbanje Marijan Orlić i Stanko Mihajlović. Ljeto je prošlo u intenziviranju stručnih poslova u odabiru ponuđača za izradu nošnji, zatim za snimanje CD-a, za izlaganje i uzimanje mjera za nošnju, preispitivanje ideja itd.

Uređenje dvorane

Koledva

Crkva

Ulovljeni Kralj

Dolazi listopad, šivaju se nošnje, definiraju posljednje nejasnoće, šalju medijima poruke. Piše se drugo informacijsko pismo svim mještanima – obiteljima Dubašnice, odbornici opet svaki u svom selu, drugi put, idu od vrata do vrata i dijele poziv za sudjelovanje u Dubašljanskim kolejanima 2014./2015. Šalje se i prvi upitnik putem kojeg se zainteresirani mogu prijaviti. Od 1. listopada sve do 23. prosinca tri puta tjedno se vježba kantat po staru, angažiran je Ive Pavačić, okupljaju se pjevači Ivan Šabalja, Marija Cerović, Vera Butković i Marica Milčetić. Već pomalo umorni i sa zebnjom uspijevaju sredinom prosinca 2014. pred učiteljem Ivanom Pavačićem „položiti“ kantanje te snimaju u Studiju Šmrika kod Roberta Grubišića novi CD. To je bio prvi uspjeh, veliko hvala na tome Ivu Pavačiću i Ivu Šabalji te marljivoj Mariji Cerović.

U sportskoj su dvorani svakog utorka od 1. listopada do 22. prosinca 2014. Marijan Orlić Senkić i sopci, naizmjenice četiri para, (Josip i Aleksandar Cvelić – kasnije se povukli zbog smrti u obitelji, Nikola i Anton Milčetić, Ivan Franolić i Damir Bajčić te Branko Brnić i Klaudio Dunato) uvježbavali polku i mažurku, najprije samo za članove folkloru, a potom i za sve ostale zainteresirane, kojih je bilo mnogo. Četvrtkom

Kralj i Kraljica

se, uz nadzor odabranih ljudi iz odbora (Nikola Jurić, Ivica Žgombić i Deni Šabalja) i navedenih sopaca, okuplja velik broj tancadura svih starosnih dobi te se vježba tanac po staru na halop, prebir i potancu. Stanko Mihajlović iz Punta bio je konzultant za ples. Najprije se okupljaju grupe folkloru od najstarijih do najmlađih, ukupno njih šest. Nakon uigravanja starijih folklornih grupa i ljudi koji su nekad vježbali i nastupali u folkloru, pozivaju se svi sumještani da pohađaju školu plesa kako bi naučili polku i mažurku. Odaziv je veličanstven, utorkom je znalo biti i do 100 plesača i isto toliko promatrača. Nakon otprilike mjesec dana vježbanja počelo se nositi i vino na probe (zapravo dolaskom poljičkih sopaca u pomoć), a nakon proba natjecalo se u čijoj će se konobi nastaviti druženje, obično do zore. Raste zadovoljstvo ljudi uvježbanim i konačno, nakon dosta pregovora, dogovorenim tancom koji će izvesti folklor na Stipanju. Još ima sumnjivaca i smutljivaca: *ma znaš ne valja ovo, ma ča će on mene učit, moja fameja je bila tancadurska, ma ja ne gren, ma baš on, ben to je...* (bolje zaboraviti i više ne spominjati). Posebne pohvale idu organizatorima - Nikoli Juriću koji se posebno zalagao za vježbanje, Deniju Šabalji te iskusnim članovima folklornih skupina po godištima. Možda treba od veli-

Kraljica i Kralj u dvorani

kog broja sjajnih tancadura izdvojiti Ivicu Žgombića i Ivicu Bogovića Bogovca te glavnog animatora Nedjeljka Pinezića koji su kao najstariji tancaduri svojim zalaganjem davali poseban štih i ozbiljnost, ali i sve članove svih ostalih uzrasta folklornih skupina. Izrađen je i logo Dubašljanskih kolejana 2014./2015. prema ideji Nikole Jurića.

Istodobno, Organizacijski odbor zasjeda i dalje svake srijede, pomalo su neki članovi umorni, najradije bi odustali, ali Ivan Šabalja je uporan, ideje se pomalo slažu i dobivaju obrise, sve je spremno za 26. prosinca 2014. godine, kada se biraju Kralj i Kraljica Dubašljanskih kolejana 2014./2015. prema odluci Organizacijskog odbora. Glasovalo je 26 muži, *šekret* – tajnu je držalo samo njih nekoliko odabranih: Ive Šabalja, Anton Filipić, Frane Hrzić, Đani Barbiš i Milan Radić (koji je u međuvremenu obolio te se zbog bolesti morao držati malo sa strane, ali i dalje željan sudjelovati koliko god mu je zdravlje dopuštalo). Važno je možda da je baš u njegovoj kući dogovoreno tko će biti Kralj, a tko Kraljica.

Stipanja

Kolejani počinju službeno na Stipanju, blagdan Sv. Stjepana 26. prosinca. Poslijepodnevna misa posvećena je početku Kolejana, kada se javno obznanjuje tko je Kralj, a tko Kraljica Dubašljanskih kolejana. Tako je bilo i 26. prosinca 2014. godine. Crkva sv. Apolinara u Bogovićima bila je prepuna ljudi (oko 550), a mnoštvo se okupilo i izvan crkve. Organizacijski odbor se sastao sa sopcima (tri para) i četiri ekipe folklora u sportskoj dvorani te su u koloni krenuli prema crkvi sv. Apolinara, čime su i službeno najavili početak Dubašljanskih kolejana 2014./2015. Prije polaska Organizacijskog odbora s pratnjom predsjednik Organizacijskog odbora Ivan Šabalja održao je prigodni govor:

„Tancaduri Dubašnice, dragi sopci nota milih! Prvo leho partite par besed od nas počujte. Korak prvi ki danas napravite u tu starinu obučeni, prema sv. Apolinaru partite vi jušto ki kolejani počinjete. Danas va te lipe nošnje, šuperbo do izvora naših prošećite, danas ime svoje zabite, aš povijest rišete i postajete. Na počecima dubašjanskog iskona ovu užancu odmorite i u budućnost pošaljite. Na licu svojem zadovoljstvo naslikajte jer kih ni radost svoju i vašu danas zaglit ćete. U srcima vašim neka za vazda gori svića ove užance svin pokoljenjima ča prot će nikad ne zagasi se. Danas škripat će stara zibka od radosti aš će ju vetar lulat od polke, mažurke i stare mladosti. A sad moramo poč i Kralja i Kraljicu ćapat. Kuraja!“

Povorka je ušla u crkvu sv. Apolinara i time je dan znak da može započeti misno slavlje. Nakon mise ispred crkve gužva, metež, svi bi htjeli znati i vidjeti Kralja i Kraljicu. Uspjeli smo, izabrani su, niki ni znal do Stipanje ki su zibrani Kralj i Kraljica Dubašljanskih kolejana 2014./2015., to je jedan od uspjeha. Za Kralja je izabran Tomislav Dujmović, a za Kraljicu Ivica Žgombić. Kralja su ćapali i dignuli u zrak muži Nenad Šabalja, Josip Turčić, Josip Strilčić i Pavao Bogović, a Kraljicu su ćapali i dignuli u zrak mladići Josip Petršorić, Perica Turčić, Anton Plišić i Ivan Tavčar. Uspjeh se mogao vidjeti na blagdan Sv. Stjepana sa 105 tancadura u šest različitih dobnih skupina ili na veličanstvenom plesu od 160 parova.

Sopele sopu i zovu ljudi neka pridu van crikve, zvoni u sv. Apolinaru zvone, oko 550 ljudi u crkvi, još 500 ljudi oko crkve, folklor i ljudi

iz odbora pokušavaju unaprijed uvježbanim scenarijem očistiti prostor ispred ulaza u crkvu da svi mogu vidjeti najsvečaniji trenutak, kamere i aparati šćacaju, gužva, konačno su na šediju mladi muži dignuli Kralja. Zi sopele su pasali oko crikve i opet prišli sprid crikve po blagoslov koji su podarili naši svećenici - župnik vlč. Marin Dašek, vlč. dr. sc. Jerko Val-ković i vlč. Ivan Turčić, a onda su partili na placu, po staru, ili po mo-
 dernu u sportsku dvoranu. Šla je ta kolejanska svita, slika za pamćenje. Skup kakav se može samo poželjeti, sve se zna i već je opisano, sve se odvija po planu i programu koji je isplanirao Organizacijski odbor Du-
 bašljanskih kolejana 2014./2015. Dvorana je bila decentno, ali odlično dekorirana uz napor i ideju Denija Šabalje i njegove kumpanjije, koji su dekoracijom pogodili ukus velike većine Dubašljana. Velik dio posla podnijeli su i radnici Komunalnog društva Dubašnica na čelu s Đanijem Petršorićem. Plesalo se i veselilo do kasno na večer, prva etapa je uspjela, feštalo se do dugo u noć. Sada čeka Kralja i Kraljicu druga, najzahtjevnija etapa – koledvanje.

*Kako se koledvalo od 2. do 13. siječnja 2015.
 – ukupno jedanaest dana i večeri*

Druga etapa Dubašljanskih kolejana 2014./2015. krenula je u petak, 2. siječnja. Prema unaprijed dobro razrađenom planu i scenariju, koji je napravila Kraljica s odbornicima svakog sela, kreće se u koledvanje. Kraljica Ivica Žgombić odlično se uklopio u unaprijed razrađeni plan, on je dao poseban duh i kvalitetu Kolejanima.

Tijekom jedanaest dana koledvalo se u svim selima. Ukupno su Kolejani primljeni na 415 kućnih brojeva, pjevalo se ili molilo, a bilo je i 18 grupnih prihvata Kolejana – koledvanja s više obitelji (Oštrobradići, Malinska, Bogovići itd.). U prosjeku se skupilo više od šest obitelji (famej) prilikom tih grupnih koledvanja, u njima je ukupno sudjelovalo oko 135 famej – obitelji. Kada se sve zbroji, dođe se do saznanja da je ukupno bilo u koledvanju 550 famej – obitelji (gotovo sve fameje Dubašnice). Važno je naglasiti da nijedna obitelj nije odbila Kolejane, što je bio znak odlične pripreme. Sve su dubašljanske obitelji prihvatile koledvu, bilo pjesmom ili molitvom, uvijek po njihovu izboru, a na prijedlog Kraljice.

Folklorashi i publika

Zavladalo je kolejansko ludilo, malo natjecanje tko će bolje i srdačnije ugostiti Kolejane – Kraljicu, pjevače i pratnju. U pratnji Kraljice bilo je u prosjeku pedesetak ljudi, ponekad i više od sedamdeset, a najviše u Bogovićima, gdje se u jednom trenutku skupilo 100 koledvara. Nosili su bačvu na kolcu, tratur, košare, vrnje, bisage, „*sve ardenje ča im rabi za spravljat dari: kobasice, jaja, šenicu, vino, pancetu, pogače i manji bokunčić krnjca*“ (ulomak iz pjesme *Ovo su vam Kolejani ki nisu bili lani le, le, le*).

1) petak, 2. 1. 2015. Društvo se okupilo u samostanu franjevac trećoredaca sv. Marije Magdalene u Portu u 14 sati. Nakon blagoslova fra Stojana Ravića i molitve krenula je pjesma *Ovo su vam Kolejani ki nisu bili lani le, le, le*. Skupila su se 32 muškarca na čelu s Kraljicom Ivicom Žgombićem. Koledvalo se u 34 kuće, a kako se približavala noć, broj se koledvara povećavao, a završilo se u kući Tomislava Dujmovića, Kralja, gdje je bila vičera na kojoj se okupilo 67 ljudi. Bilo je veličanstveno, veselo kraljevski, *kako i priliči jednome Kralju Dubašljanskih kolejani*, rekao je Kralj Tomislav Dujmović u svojoj zdravici.

2) subota, 3. 1. 2015. Krenulo se od kapele u Vantačićima na čelu s Kraljicom Ivicom Žgombićem, na početku je bilo 35 muškaraca, koledvalo se po selu Vantačić, bilo je veselo sa svim obilježjima prethodnog dana, a na vičeru se šlo kod odbornika Ivica Bogovića, gdje su e okupila 62 koledvara. Bilo je veselo i simpatično koledvanje, a posebne zahvale idu Ivici Bogoviću i njegovoj fameji.

3) nedjelja, 4. 1. 2015. Koledva se u selima Zidarić i Turčić, kreće se od kuće odbornika Ivica Turčića na čelu s Kraljicom, okupila su se 34 muškarca. Kako se približava noć, broj koledvara raste. Koledva završava u konobi obitelji Josipa Turčića u selu Turčić, na večeri se okupilo 72 koledvara. Druženje je bilo posebno dobro. Manje druženje bilo je i u

konobi Pera Turčića prije vičere, kao zagrijavanje (apertiv), ipak je fameja Pera zi Turčić zadnja na putu prema staroj Dubašnici.

4) ponedjeljak, 5. 1. 2015. Kreće se od kuće odbornika Antona Bogovića u Milčetićima na čelu s Kraljicom Ivicom Žgombićem. Prvi radni dan nakon blagdana je bil i bilo nas je pomalo strah da nas neće bit čuda za početak koledvu. Tako je i bilo, kreće se sa 15 muškaraca koledvara, koledva se po kućama sela Milčetići, na kraju se završava u kući – konobi Đanija Petršorića s večerom. Na kraju se opet skupilo 68 muškaraca, večera je bila po domaću, odlična i od srca domaćina, posebne pohvale idu i domaćici Jelki Petršorić.

5) utorak, 6. 1. 2015., Tri kralji. Kreće se od Nadari, pak se gre na vrh sela Sv. Anton kod Juranići i Paljuhari, na čelu s Kraljicom kreće povorka od 35 muževa, opet veselo i dostojanstveno, pred večeru se skupilo 75 muževa, a ona je u kući Andrije Tavčara. Bilo je veselo i jednostavno dobro, zahvale fameji Tavčar, bili su odlični domaćini. U srijedu je zbog smrtnog slučaja u Sv. Ivanu odgođeno koledvanje (umro Ivan Turčić Dunkin).

6) četvrtak, 8. 1. 2015. Koledva se u Ljutić, Hrzić, Oštrobradić i Milovčić, na čelu s Kraljicom kreće se od zadnje kuće u Ljutić, od Ane Rošove, potle toga se priko Perovice i kroz Hrzić dolazi na Placu od mlika. Poseban je to događaj, svi mještani sela Oštrobradić organiziraju družnje kao prvo skupno koledvanje više famej, vrijedno pažnje i vrlo uspješno. Nastavlja se dalje koledvati u selu Milovčić, bilo je veselo, na kraju dana skupilo se 78 muževa, večera u konobi *Pod murvu* kod Antona Filipića, lipo i veselo, onako kako je to znao samo on napraviti – po domaću.

7) petak, 9. 1. 2015. Koledva se u selima Žgombić i Kremenić. Kreće se od Kala na čelu s Kraljicom Ivicom Žgombićem, vrlo simpatično, ukupno koledva 65 muževa, kolona se nakon obavljene koledve iz sela premješta u Malinsku u restoran Intrada, gdje je večera, skupilo se kod profesionalca, Kraljice Ivice Žgombića kao domaćina, 78 koledvara. Bilo je vrlo veselo.

8) subota, 10. 1. 2015. Koledvari se skupljaju u selu Radić te se s Kraljicom kreće od kućnog broja 1 u Radićima, od obitelji Cerović (pokojne Mare zi Radić), koledva se po vrlo složenom putu (veliki prostor,

Kanat

Govor Ivan Šabalja

Najmlađi folklorši

Svi folkloriši u dvorani

Nošnja

Svi kolejani u Malinskoj

Put prema crkvi

malo naseljenih kuća): od Livakova, priko Bubulove, ulice Nikole Tesle, Primorske i Samoborske. Ovdje ima mnogo novopridošlih Dubašljana koji vrlo spremno i s veseljem žele biti dio Kolejana. Dolazi se na Jaz pa u Bok, opet kod kuće Haludovo, natrag pod Orih te nas na završetku na velikom mulu pa u caffe baru Beleca dočekuje 18 obitelji, najveći broj obitelji na jednome mjestu, posebno se pjeva obitelji Milana Radića, s posebnom porukom zahvale dr. Radiću. Kolona od 58 koledvara završava koledvanje na vičeri u restoranu Rupa.

9) nedjelja, 11. 1. 2015. Koledva se po Malinskoj na čelu s Kraljicom Ivicom Žgombićem, opet vrlo složeno, mnogo novopridošlih Dubašljana, puno hodanja od jednog do drugog „lumera“, ali sve funkcionira odlično. Mali mul, priko Lina Bolmarčića do konobe Đana Barbiša, kadi je isto bilo fanj famej na kup, pa na Portić u Bogovci, priko Drage i Mikulići sve do Vrtače i natrag u bok od Drage pa priko Dinka Barbiša i Frana Hržića kadi nas je jedini put ćapal daž. Srića da smo jušto bili kod njega da se imamo kadi zajatit dok ni pasal taj reful dažja i onda opet dalje do autobusnog kolodvora, kroz ulicu Slavka Pančića, od početka Kvarnerske ulice do Pavusa. Ukupno se skupilo 78 muževa, večera u konobi Hollywood – garaži stambene zgrade Grdine, bilo je veselo i zabavno, možda malo osebujno.

10) ponedjeljak, 12. 1. 2015. Koledva se u Sv. Ivanu i Barušić, na čelu s Kraljicom, nadahnuto i s puno štih, okupilo se opet 60 muževa, vičera u lovačkom domu u Strilčić, dobili smo srnu na dar od lovci, bilo je zabavno, onako po domaću. Nažalost, u selu Strilčić se nije koledvalo, eto dokaza kako neka dubašljanska sela pomalo izumiru.

11) utorak, 13. 1. 2015. Koledva se u Bogović, kolona od 45 muževa s Kraljicom kreće od kružnog toka. Kad smo bili u dvor od Jerovci, dica su nabrojala 100 koledvari, najviše u celu koledvu. Završava se u župnom dvoru kod domaćina, župnika Marina Dašeka, vrlo nadahnuto i s puno simbolike, ondje je bilo 78 muževa. Župnik je blagoslovom i molitvom zaključio koledvanje u 2015. godini. Krenulo se, dakle, Božjim – fratarskim – blagoslovom u Portu 2. siječnja, a završilo Božjim – župnikovim – blagoslovom u Bogovićima. Vičera je bila organizirana u kući Matovih, konobi Alena Bogovića, bilo je dobro i, kako priliči kraju ovako naporne koledve, vrlo veselo.

Kraljica Ivica Žgombić u svakom je selu imao odlične saveznike – odbornike koji su zajedno s njim obavili ovaj najzahtjevniji dio kolejana pa možemo samo zaključiti da je koledvanje završilo odlično. Vrime nas je kumpanjalo, osim onoga maloga refula kad smo se skrili u Franića, sve po planu i želji svih Dubašljana. Moramo ovdje spomenuti Nikolu Dapčića (Njivičar, zet Laure Jelačić) i Denija Šabalju koji su svih jedanaest dana bili uz bok našoj Kraljici, u koledvi od početka do kraja. U suštini su svi Dubašljani svojim htijenjem i željom pokazali da je cijela Dubašnica željno priželjkivala Kolejane u 2014./2015. godini. Nitko nije odbio koledvare, ukupno ih je 415 obitelji primilo (uz ona zajednička – grupna domaćinstva broj raste na ukupno 550 famej – obitelji). Može se zaključiti i da je u kolejanskim kolonama bilo u jedanaest večeri oko 450 koledvara. Ako se doda da je u prosjeku u svakoj od 550 obitelji bilo tri člana obitelji, onda možemo konstatirati da je više od 2000 ljudi direktno ili indirektno bilo uključeno u Dubašljanske kolejane 2104./15. – uspješno, impozantno i zasad još neostvareno u stoljetnoj povijesti koledvanja u Dubašnici. Netko je izračunao, onako ugrubo, da je u jedanaest večeri bilo spremjeno hrane za otprilike 11.000 ljudi (podatak je možda malo odoka, ali puno govori o ovoj veličanstvenoj, grandioznoj manifestaciji).

Vodila se briga i o najstarijima te onim najmlađima, a zasluga je to Kraljice Ivice Žgombića i odbornika. Tako se koledvalo i u staračkom domu Dub u Malinskoj te u Osnovnoj školi «Fran Krsto Frankopan» u Bogovićima, kao i u vrtiću Dubašnica. Na kraju su Kralj Tomislav Dujmović i Kraljica Ivica Žgombić posjetili i Dubašljane u staračkom domu Mali Kartec u Krku.

Veliki pir

Konačno, u nedjelju, 18. siječnja 2015. godine, nakon priprema, višemjesečnih planiranja, vježbanja i dogovaranja na velikom se mulu, pokraj spomenika palim borcima Drugoga svjetskog rata i poginulim braniteljima u Domovinskom ratu (ispred pošte, tj. turističkog ureda), u 9 sati okupljaju Kolejani, 149 parova (puno simbolike te pijeteta prema povijesti i onima kojih više nema). Kolejanska i hrvatska bandera te tri para sopaca su na čelu, slikanje, zujanje kamera, velike dizalice za foto-

Put prema dvorani

Sopci

Tanac na prebir (svi parovi)

Tanac na halop

grafiranje, jednostavno impozantno i neponovljivo. Napokon, nešto poslije 10 sati kolona kreće prema Bogovićima, u župnu crkvu sv. Apolinara. Najstariji par u koloni su Dinko Kraljić (rođen 1935.) i supruga mu Jelena, a najmlađe je dijete od samo dvije godine. Crkva je bila lijepo dekorirana facolima (baš po guštu onih starih žen od pred sto let, ma baš tako). Crkva prepuna, oko 600 ljudi. Zbor u punom sastavu. Orgulje svira Margaret Megi Turčić (zvuk orgulja kako nikad dosad, kako da sope organ pokojni Vinko Barbiš, rekli bi stari „*ajkunja ma sope*“), a dirigenti Ivan Pavačić i Ivan Šabalja vode pjevanje po staru – pjeva se staroslavenska misa. Zbor zvuči veličanstveno, rezultat je vidljiv, višemjesečno vježbanje dalo je ploda, koralno pjevanje pod dirigiranjem Iva Šabalje odagnalo je kritičare i sumnjivce. Pokazalo se tada definitivno da su Dubašljanski kolejani 2014./2015. uspjeli, više nema kritičara ni mudrijaša. Da je živa, rekla bi tada stara Tona Vidinić Bejanka – Bogović: „*Ajkunja, vero mi je žal da nisan i ja mlada!*“ Misili su u koncelebraciji župnik vlč. Marin Dašek, mons. Nikola Radić, vlč. Marinko Barbiš, vlč. Ivan Turčić, vlč. Jerko Valković, fra Josip Vrdoljak i đakon Franko Markulić.

Nakon svete mise ide se u koloni prema sportskoj dvorani, naravno u pratnji sjajnih sopaca, ki sopu kako nikada: braće Nikole i Antona Milčetića, Damira Bajčića i Ivana Franolića Krajana, Branka Brnića i Klaudija Dunata. U dvorani sve spremno - dekoracija, pozornica, voditeljica Katarina Žic Bužonja odlično vodi program, pleše se po staru... Svi plešu, u jednom trenutku pleše 160 pari, slika za pamćenje, zahvala i Nedu Pinezicu koji je jednim dijelom vodio program. U jednom trenutku zanosa i inspiracije spontano je zaplesalo „tanac na prebir“ 210 pari (brojeći stare i mlade Kolejane, djecu i goste), dosad još neviđeno, najvjerojatnije najmasovniji tanac u povijesti otoka Krka. S uzvanicima i gostima te velikim brojem promatrača u sportskoj je dvorani tada bilo 800 ljudi. Uz piće i manje jelo izdržalo se uz ples do 5 i pol ur kada se u koloni krenulo u hotel Malin.

Hotel je bio prigodno dekoriran, odlično spremljen, a Kolejane se dočekuje u atriju hotela. Večera je bila odlična, na jelovniku domaća juha, šurlice, a glavno jelo po domaću (broska, kobasica, lumbul, merlin, salata). Grandioznom tortom, koju je poklonio Milan Nenadić, vlasnik caffe bara Beleca, zaključena je večera. Plesalo se neprestano uz sopele i

Kolejani u Malinskoj

glazbu grupe Insula. Kako to priliči svakom velikom događanju, tako su i Dubašljanski kolejani završeni na svečan način, prigodnim govorom Kralja Tomislava Dujmovića. Kralj je ovako zaključio, tj. proglasio Dubašljanske kolejane 2014./2015. zatvorenima:

„Poštovane gospođe i gospodo, drage Dubašljanke i Dubašljani, Kolejanke i Kolejani. Bil san izuzetno počašćen biti Kraljem Dubašljanskih kolejana 2014./2015. Ja osobno i moja fameja još jednom se zahvaljujemo na datom povjerenju i posebnoj časti, pamtit ćemo ove lijepe dane i znati cijeniti tu čast kroz cijeli život, hvala vam svima. Kraljici, gospodinu Ivici Žgombiću, posebno zahvaljujem, bio je odlična Kraljica, boju mi niste mogli zbrat, hvala vam. Bio je odličan organizator, pjevač i domaćica – Ivica, posebno ti hvala. Hvala svim sudionicima, posebno onima koji su koledvali. Vama, dragi Dubašljani, ki ste nas dočekali kraljevski na pragu svojih kuća posebno hvala, bili ste pravi, onakovi kakovi mogu biti samo kraljevski – Dubašljanski kolejani, svim Dubašljanima hvala. Hvala članovima Organizacijskog odbora na čelu s gospodinom Ivom Šabaljom, bili ste idejni vođe, organizatori i oni koji ste u stvari sve ovo i organizirali u našoj dubašljanskoj kulturi i običajima naših starih. Svih skupa neka dragi Bog podari sa znakovima zahvale i neka nam da kreposti da se vidimo brzo

u duhu naših dubašljanskih – kolejanskih običaji. Kao Kralj Dubašljanskih kolejana 2014./2015. imam obavezu i čast svima ke sam spomenul i ke nisam spomenul još jednom zahvaliti, poželiti vam sve najbolje u novoj godini, u velikoj nadi da se vidimo prije od dvajset i pet let, se nadan za par let. Kao Kralj sa svim počastima proglašavam Dubašljanske kolejane 2014./2015. zatvorenim. Le, le, le, ovo su bili Kolejani ki neće biti kletu, le, le, le. Hvala vam svima – veselo!“

Zaključak

Dubašljanski kolejani 2014./2015. itekako su uspjeli te organizatori ne skrivaju svoje zadovoljstvo što su većini stanovnika Dubašnice u božićnim danima priredili veselje i zabavu s mnogo novih poticaja te ideja kako bolje i učinkovitije sačuvati svoju dubašljansku kulturu i nematerijalnu baštinu. Dubašljanski kolejani 2014./2015. dali su neki novi poticaj i novi „narodni duh“, slaže se većina Dubašljana.

Najveći teret organizacije podnijeli su odbornici, članovi Organizacijskog odbora na čelu s Ivanom Šabaljom. Oni su vjerovali u ovaj projekt te su svi zajedno Dubašljanske kolejane 2014./2015. priveli sretnom završetku. Na ovome mjestu trebamo zahvaliti svim Dubašljankama i Dubašljanima koji su dobili ono što su htjeli i zaslužili. Dubašnico, budi ponosna, ovo može iznijeti samo Dubašnica! Također velika zahvala kolejanskom Kralju, gospodinu Tomislavu Dujmoviću, i Kraljici, gospodinu Ivici Žgombiću.

Treba naglasiti da su zahvale zaslužili brojni entuzijasti koji su svojim radom pridonijeli ovoj manifestaciji te su bili nezaobilazni dio šireg organizacijskog tima – bez njih ne bi bio moguć ovakav uspjeh. Treba ipak poimence istaknuti neke pojedince:

- Ivan Šabalja – idejni vođa, nositelj svih akcija, pjevač i pokretač;
- Deni Šabalja – Marica za sve, bilo ga je svuda, radilica i „pokrivač“ detalja koje neki i nisu primijetili;
- Marija Cerović – doprinos u pjevanju, skupljanju građe za pjevanje po staru, skrivena potpora, šivanje i sudjelovanje u kreaciji nošnji, podrška s distance;
- Nikola Jurić – svesrdno pomagao u svim radnjama povezanim s plesom i kreacijama nošnji, bio je tiha potpora;

- Ljubica Barbiš – možda manje vidljiva, ali uporna u kreiranju nošnji i poslovima vezanim uz dekoraciju;
- Milica Hrzić – dokazala da i ljudi u trećoj dobi mogu puno pomoći svojim korisnim radom, pomagala u kreaciji narodnih nošnji;
- Nediljko Vučetić – tajnik i velika tehnička podrška;
- Ana Turčić – velika podrška, posebno za medije i ugostiteljstvo, najveća pomoć kod kolejanske večere;
- Nedjeljko Pinezić – dosta surađivao s medijima, animator i dobri duh svih proba folklor, a posebno na dan velikoga pira;
- Katarina Žic Bužonja – odlična voditeljica, sa srcem i dušom;
- Ivan Pavačić – kreator pjevanja po staru, voditelj učenja pjevanja i obnovitelj mise po staru, bez njega sve ovo sigurno ne bi ovako dobro uspjelo.

Osim navedenima, zahvale idu i svima onima koje na ovome mjestu nismo imenom istaknuli ili smo ih nenamjerno previdjeli.

Članovi Organizacijskog odbora, na čelu s predsjednikom Ivanom Šabaljom, zatim Kralj Kolejana Tomislav Dujmović i Kraljica Ivica Žgombić bili su samo dio složenog organizacijskog ustroja, a u suštini su organizaciju nosili svi Dubašljani koji su se zdušno zalagali za organizaciju Dubašljanskih kolejana 2014. / 2015. Hvala im svima, svi su bili pravi Dubašljani i Kolejani – „*svaki Dubašljan je Kolejan, le, le, le*“.

Želja nam je da ovaj tekst posluži kao doprinos i podsjetnik nekim novim generacijama entuzijasta i pokretača budućih Dubašljanskih kolejana kako bi mogli lakše organizirati sljedeću ovakvu manifestaciju, koja će ponovno na najbolji način znati slaviti i njegovati dubašljansku tradiciju, kulturu i baštinu. Nadajmo se relativno brzo i opet bez upletanja politike, kao i privatnih te nenarodnih interesa.

Ivan ŠABALJA

Folk Singers of Dubašnica 2014/2015

Notes and Memories

Summary

Folk customs are a part of immaterial heritage and are to be considered a part of the culture of a particular people, more exactly of the culture of a region or an area. The Dubašnica folk singers 2014/2015 were basically a part of a specific inherited cultural legacy by which the inhabitants of Dubašnica prove to be heirs to a long tradition of gathering, socialising, joy and spiritual prosperity passed on to them by their parents, grandfathers and ancestors. This hundreds of years old tradition of gathering showed always in the period between the Feast of Saint Stephen and the beginning of the Fasching amusements. Parties of folk singers are formed rarely in Dubašnica, once in a 10-years period, sometimes even longer. We can assume that the stimulus to organise such popular festivals may have been: a good harvest, a longer time of peace and the absence of military confrontations, large epidemics or hardships in a year in which the people could and wanted to have some fun and joy. The Dubašnica folk singers 2014/2015 were, we can now establish it as a fact, a success, the organisation was excellent, and the credit goes to all the participants. The women and men of Dubašnica have once again proved that they can do an excellent job organising themselves and can be and remain united even without the politics or guardians, and that they are able to value their cultural heritage, which they managed to revive very vividly in the holidays from 26 December 2014 to 18 January 2015.

Keywords: island of Krk, Dubašnica, folk singers of Dubašnica, immaterial heritage, folk customs.